

MANIFESTACIONS BÀSIQUES DE LA MOTRICITAT. Curs 2012-2013

La motricitat humana i les seves conductes motrius realitzen una polivalent relació amb els món motrius estructurades i significatives arran de les quals es generen diverses manifestacions (activitat física, dansa, esport, joc, etc.) És tal l'abast de la motricitat, que se l'ha d'estudiar com un llenguatge corporal que no només és cinèsic sinó també simbòlic i cognoscitiu.

La matèria estudia, arran de diversos exemples de les manifestacions de la motricitat humana, les seves *accions -habilitats- motrius* observables així com les *capacitats perceptiva-motrius i sòciomotrius i llur relació amb les físicomotrius* que s'hi impliquen. Aquests són elements que constitueixen la motricitat humana i s'estudiaran arran d'un **enfocament sistèmic** (Castañer y Camerino, 2006; Bertalanffy, 1979; Capra 2002; Camerino et al. 2012) el qual ofereix una visió Exhaustiva, didàctica i pràctica de com es combinen les diverses capacitats i habilitats motrius a en les accions del cos humà de diverses manifestacions i contexts on la motricitat s'hi inscriu. Alhora, entendre aquest model ajudarà als futurs professionals a comprometre's amb una intervenció responsable, àmplia i integradora aplicable a qualsevol àmbit d'actuació en vers la corporalitat humana.

Codi	102715				
Matèria	Manifestacions bàsiques de la motricitat				
Curs	2012-2013. C2,S3	Idioma	català		
Crèdits		Crèdits ECTS	6	Hores d'estudi	
Facultat	Infermeria				
Departament	Motricitat i el seu ensenyament (INEFC)				
Titulació	Grau en Fisioteràpia				
Tipologia	Mòdul 2. Formació específica				

Prerequisits
- Per a les sessions pràctiques de seminari dur roba còmoda per moure's
Corequisits
-

- Dades del coordinador, professor o professors:

PROFESSOR A RESPONSABLE	Dra. Marta Castañer i Balcells		
Telèfon	973 736114		
Correu	mcastaner@inefc.es		
Ubicació del Despatx	INEFC	Horari de Consulta	DX de 11 a 13 h

PROFESSORA	Dra. Carlota Torrents Martín		
Telèfon	973 272022		
Correu	ctorrents@inefc.es		
Ubicació del Despatx	INEFC	Horari de Consulta	DX de 11 a 13 h

PROFESSOR	Dr. Oleguer Camerino Foguet		
Telèfon	973 736114		
Correu	ocamerino@inefc.es		
Ubicació del Despatx	INEFC	Horari de Consulta	DX de 11 a 13 h

COMPETÈNCIES QUE ES TREBALLARAN

Competències Específiques

- Reconèixer els fonaments, estructures i funcions de les habilitats i patrons de la motricitat humana
- Classificar els principis de les manifestacions bàsiques de la motricitat i les teories implicades per a descriure'ls
- Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat
- Interpretar dades derivades de l'observació en relació amb la seva significació i relacionar-los amb les manifestacions bàsiques de la motricitat
- Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat

OBJECTIUS I CONTINGUTS

Objectius d'aprenentatge de la matèria / assignatura

Obtenir una *visió pluridisciplinària* de les principals interpretacions i tendències envers l'estudi i la pràctica de la motricitat humana.

Aprofundir en la comprensió teòrica com en l'elaboració de situacions pràctiques arran de l'*enfocament sistèmic* dels elements que constitueixen la motricitat humana:

-Aprofundir de manera teòrica i pràctica en els principals components de les *capacitats perceptiu-motrius* i *capacitats sòcio- motrius* i com s'influencien mútuament amb la incidència de les *físico-motrius*.

-Identificar les habilitats motrius bàsiques, específiques i especialitzades en cada manifestació motriu i saber com generar-ne de noves.

Adequar els objectius anteriors en la diversitat de contextos naturals mitjançant tècniques i eines d'intervenció en grup.

Continguts de la matèria / assignatura

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 1: L'ENFOCAMENT SISTÈMIC DE LA MOTRICITAT QUE INTEGRA CAPACITATS I HABILITATS MOTRIUS

Mòdul 1: Les diferents interpretacions al voltant de la motricitat

- 1.1) Interpretacions d'ordre evolucionista-involucionista
- 1.2) Interpretacions d'ordre neurològica i perceptiva
- 1.3) Interpretacions d'ordre cognoscitiva

Mòdul 2: L' enfocament global i sistèmic de la motricitat

- 2.1) Dimensions de la motricitat com a sistema intel·ligent
- 2.2) Les capacitats i les habilitats motrius des de la filogènia a l'ontogènia humana
- 2.3) La consecució d'una morfocinesi en funció de les Manifestacions Motrius

Mòdul 3: Elaboració de combinacions sistèmiques teòriques i pràctiques entre les capacitats perceptiu-motrius i les sòcio-motrius amb les físico-motrius i les habilitats motrius bàsiques, específiques i especialitzades.

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 2: LES CAPACITATS PERCEPTIU-MOTRIUS I SÒCIOMOTRIUS

Mòdul 4: La corporalitat i la somatognòsia

- 4.1) La corporalitat humana. Esquema, Imatge i Consciència corporal.
- 4.2) L'Activitat tònico-postural ortoestàtica
- 4.3) Tonicitat muscular. Postura corporal. Relaxació i respiració

Mòdul 5: L'espacialitat, la temporalitat i la exteroognòsia

- 5.1) L'espacialitat, la temporalitat i la exteroognòsia
- 5.2) L'hemidominància corporal i la lateralització específica
- 5.3) L'orientació, estructura i organització temporal de les accions motrius

Mòdul 6: La interacció i comunicació motriu

- 6.1) La interacció en el món social i en el món objectual
- 6.2) Tècniques d'expressió corporal i dansa per comprendre millor la corporalitat i la interacció motriu
- 6.3) Tècniques creatives i de generació d'accions ad hoca cada situació donada.

Mòdul 7: La interrelació de les capacitats perceptives, sòciomotrius i físicomotrius: Dissenys finals, Camps i eines de intervenció.

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 3: EINES D'INTERVENCIÓ

Mòdul 8: Revisió de les bases neurològico-evolutives de la motricitat

- 8.1) Aplicació de les capacitats motrius en els casos de lleugeres deficiències motrius
- 8.2) Aplicació de les capacitats motrius en les diverses edats involutives

Mòdul 9: Eines de intervenció com a professional en motricitat.

- 9.1) Tècniques i estratègies comunicatives d'intervenció del professional
- 9.2) Habilitats i eines de comunicació verbals, cinèsiques i pròxèmiques.

Mòdul 10: Eines de valoració i avaluació de la motricitat

- 10.1) Mètodes d'observació de trets i situacions motrius
- 10.2) Anàlisi de dades qualitatives i quantitatives d'aspecte motriu observats.

METODOLOGIA

Activitats de treball presencial (a l'aula)	Activitats de treball no presencial (fora de l'aula)	
	Dirigides	Autònomes
<ul style="list-style-type: none"> • Exposició professor • Exposició de l'estudiant: individual o en grup • Debats (seminaris, Grups de discussió, etc.) • Treball en grup • Simulacions (<i>roleplaying</i>) • Examen 	<ul style="list-style-type: none"> • Estudi de casos • Lectures orientades • Treballs individuals o d'equip 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Estudi personal: preparació • Exàmens, organització dels apunts i/o material • Cerca d'informació

Sessió (data)	Metodologia	Activitat	HTP	HTNP**	Valor Avaluació
1	Exposició professor Mòdul 1.	Preavaluació coneixements lectures	2	3	
2	Mòdul 1	Sessió pràctica Vivència de situacions motrius individuals i en grup	2	3	

3	Exposició professor. Debat Mòdul 1 i 2	Anàlisi casos i lectures	2	3	
4	Mòdul 1 i 2	Sessió pràctica Vivència de situacions motrius individuals i en grup	2	3	
5	Exposició professor Mòdul 2 Activitats de grup	Anàlisi lectures	2	3	
6	Mòdul 2	Sessió pràctica Vivència de situacions motrius individuals i en grup	2	3	
7	Exposició professor i treball de grup Mòdul 3	Elaboració de materials	2	3	
8	Mòdul 3	Sessió pràctica Vivència de situacions motrius individuals i en grup	2	3	
9	Exposició professor i treball de grup Mòdul 3 i 4	Elaboració de materials	2	5 h	
10	Mòdul 3 i 4	Sessió pràctica Vivència de situacions motrius individuals i en grup	2	3	
11	Exposició professor i discussió de grup Mòdul 5	Articles i anàlisi de casos	2	3	
12	Mòdul 5:	Sessió pràctica Vivència de situacions motrius individuals i en grup	2	3	
13	Exposició professor i activitats Mòdul 5 i 6	Dinàmiques de grup	2	3	
14	Mòdul 5 i 6	Sessió pràctica Vivència de situacions motrius individuals i en grup	2	3	
15	Exposició professor i resolució de casos Mòdul 7	Anàlisi de casos	2		
15	Exposició professor i resolució de casos Mòdul 7	Anàlisi de casos. Entrega treball de lectures	2	3	10%
16	Avaluació (meitat de la classe)	Sessió pràctica d'avaluació del: Treball escrit i pràctic d' estudi de casos i resolució de problemes	2	15	20%
17	Avaluació (meitat de la classe)	Sessió pràctica d'avaluació del: Treball escrit i pràctic d' estudi de casos i resolució de problemes	2	15	20%
18	Mòdul 7	Sessió pràctica	2	3	
19	Exposició professor Mòdul 8		2	3	
20		Sessió pràctica	2	3	
21	Exposició professor Mòdul 8 i 9		2	3	
22		Sessió pràctica	2	3	
23	Exposició professor Mòdul 9		2	3	
24		Sessió pràctica	2	3	

25	Exposició professor Mòdul 9 i 10		2	3	
26		Sessió pràctica	2	3	
27	Exposició professor Mòdul 10		2	3	
28	Avaluació (meitat de la classe)	Sessió pràctica avaluadora de: Disseny escrit i aplicació pràctica dins les classes de pràctica de combinatòries sistèmiques de capacitats motrius, habilitats motrius i col·locació corporal.	2	10	40%
29	Avaluació (meitat de la classe)	Sessió pràctica avaluadora de: Disseny escrit i aplicació pràctica dins les classes de pràctica de combinatòries sistèmiques de capacitats motrius, habilitats motrius i col·locació corporal.	2	10	40%
30	Avaluació teòrica. Examen test		2	15	30%

**HTP: Hores treball Presencial. HTNP: Hores de treball no presencial(de l'alumne fora de l'aula)

Graella per emplenar:

Resum hores de treball de l'estudiant Avaluació		
Sessions teòriques presencials	26 h	
Sessions pràctiques	26 h	
Cerca i lectura de bibliografia especialitzada	Caràcter: individual: Cerca d'un mínim de tres lectures. Elaboració de resum i valoració personal de cada lectura	HTNP 10 valor 10%
Treball escrit i pràctic d' estudi de casos i resolució de problemes	Caràcter: per parelles. S'analitzaran de manera teòrica i pràctica les possibilitats motrius de 3 tipus d'habilitats motrius i exercicis de postura corporal i com aplicar-les en diferents casos	HTNP 15 valor 20%
Avaluació teòrica. Examen test	Caràcter: individual Test de 30 preguntes de 4 opcions de resposta. Una única resposta correcta. No resten les errades. S'ha de completar en 15 minuts	HTNP 15 valor 30%
Avaluació pràctica. Disseny de situacions pràctiques i llur aplicació	Caràcter: per grups de 4 Disseny escrit i aplicació pràctica dins les classes de pràctica de combinatòries sistèmiques de capacitats motrius, habilitats motrius i col·locació corporal.	HTNP 10 valor 40%
Altres requisits d'avaluació		
<p>REQUERIMENTS BÀSICS: Assistir al 80% de les sessions presencials. Mostrar una participació activa a les classes i les competències bàsiques de tota persona en període de formació superior.</p>		

BIBLIOGRAFIA I RECURSOS

- Bachéele, T.R. (2000). *Essentials of strength training and conditioning*. Canadà: Human Kinetics.
- Beighton PH. (1989). *Hypermobility of joints*. Berlín: Springer Verlag,
- Bertalanffy, L. (1979). *Perspectivas en la teoría general de sistemas*. Madrid: Alianza Universidad.
- Bouchard, C. (1993). *Physical activity, fitness and health consensus*. Canadà: Huma Kinetics.
- Bulbena A y otros (1992). Clinical assessment of hypermobility of joints: assembling criteria. *J Rheumatol* 19:115-122.
- Camerino, O.; Castañer, M. and Anguera, M.T. (Ed.) (2012): *Mixed Methods Research in the Movement Sciences: Cases in Sport, Physical Education and Dance*. UK. Routledge. ISBN - 978-0-415-67301-3
- Camerino, O. (2001). La práctica de las actividades físicas en la sociedad actual: implicaciones pedagógicas. En Vázquez, B. (Coord.). (2001). *Bases educativas de la actividad física y el deporte*. Madrid: Síntesis.
- Camerino, O y Castañer, M. (2001). De la renovación pedagógica a un enfoque global sistémico de la educación física. En Vázquez, B. (Coord.). *Bases educativas de la actividad física y el deporte*. Madrid: Síntesis.
- Capra, F. (2002). *La trama de la vida*. Barcelona: Anagrama.
- Castañer, M. (2012): *El poder del lenguaje corporal del docente*. Lleida: Milenio.
- Castañer, M. y Camerino, O (2006): *Manifestaciones Básicas de la Motricidad*. Colecció Motriu. Lleida: INEFC i Serveis de Publicacions de la Universitat de Lleida.
- Castañer, M. y Camerino, O (1992), 3ª Edició 1996: *Unidades Didácticas Para Primaria*. Barcelona: Inde
- Castañer, M; Torrents, C; Anguera, M.T; Dinušová, & Jonsson, G.M. (2009): Identifying and analyzing motor skill responses in body movement and dance. *Behavior Research Methods*. 41 (3), 857-867.
- Castañer, M. y Camerino, O. (2010): La estructura espacio-temporal, equilibrio y coordinación. En Camerino, O y Castañer, M.: *Guías ESO. Educación Física*. (57 páginas). Barcelona: Praxis. On line (www.guiasenseñanzasmedias.es) ISBN 1988-7795.
- Castañer, M. y Camerino, O. (2010): Generando nuevas habilidades motrices II. En Camerino, O y Castañer, M.: *Guías ESO. Educación Física*. (46 páginas). Barcelona: Praxis. On line (www.guiasenseñanzasmedias.es) ISBN 1988-7795.
- Castañer, M; Andueza, J; Sánchez-Algarra, P and Anguera, M. T. (2012): Extending the analysis of motor skills in relation to performance and laterality. In O. Camerino; M. Castañer and M.T. Anguera, (Ed.): *Mixed Methods Research in the Movement Sciences: Cases in Sport, Physical Education and Dance*. UK. Routledge. ISBN - 978-0-415-67301-3
- Cratty, B.J. (1986): *Perceptual and motor development in infants and children*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Da Fonseca, V. (1987): Gerontomotricidad: una aproximación al concepto de retrogénesis psicomotora. *Cítap*. 25. (57-68).
- Da Fonseca, V. (1996): *Estudio y génesis de la Psicomotricidad*. Barcelona: INDE.
- Gallahue, D. (1987): *Development of physical education for today's elementary schoolchildren*. New York: Macmillan.
- Gallahue, D, Cleland-Donnelly, F. (2003): *Development of physical education for all children*. Human Kinetics.
- Le Boulch, J. (2001): *El cuerpo en la escuela en el siglo XXI*. Barcelona: INDE
- Martínez, M. (1989): *Comportamiento humano, nuevos métodos de investigación*. México: Trillas.
- Piaget, J. (1978): *La equilibración de las estructuras cognitivas*. Madrid: Siglo XXI.
- Rigal, R. (1987): *Motricidad humana. Fundamentos y aplicaciones pedagógicas*. Madrid: Pila Teleña.
- Torrents, C; Castañer, M; Dinušová, M; Anguera, M.T. (2010): Discovering new ways of moving: Observational analysis of motor creativity while dancing contact improvisation and the influence of the partner. *Journal of Creative Behavior*. 44(1), 45-62